

Rollen en profielen Raad van Commissarissen

Vastgesteld 14 februari 2017

In dit document zijn de rollen en functies van de Raad van Commissarissen van de Woningstichting Nijkerk (WSN) omschreven. Dit document is vastgesteld in gezamenlijk overleg met de Raad van Commissarissen op 14 februari 2017. De basis voor de inhoud zijn de bepalingen uit de nieuwe woningwet, het besluit toegelaten instellingen volkshuisvesting en de Governancecode Woningcorporaties.

Ten aanzien van het functioneren van de Raad van Commissarissen is het reglement van de Raad van Commissarissen leidend. Dit document richt zich specifiek op de invulling van de rollen en profielen van de Raad van Commissarissen.

In dit memo worden de begrippen bestuur en directeur/bestuurder naast elkaar gebruikt zonder bijbedoeling en uitsluitend ter accentuering van de feitelijke situatie bij WSN waarin het bestuur gevormd wordt door 1 bestuurder die tevens enig directeur is.

Principes die ten grondslag liggen aan de profielschets

De Raad van Commissarissen heeft drie hoofdfuncties:

- De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het toezicht op het bestuur en op de algemene gang van zaken in de woningcorporatie en de met haar verbonden onderneming(en).
- De Raad van Commissarissen is de werkgever ten opzichte van de directeur/bestuurder en staat de directeur/bestuurder met raad ter zijde.
- De Raad van Commissarissen richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van de woningcorporatie en weegt daartoe de in aanmerking komende belangen van bij de woningcorporatie betrokkenen af.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen functioneren. De Raad van Commissarissen beslist over benoeming, beoordeling, beloning, schorsing en ontslag van bestuurder(s).

Het toezicht van de Raad van Commissarissen op het bestuur omvat in ieder geval:

- De realisatie van de doelstellingen van de woningcorporatie;
- De strategie en de risico's verbonden aan de activiteiten van de woningcorporatie;
- De opzet en de werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen;
- Het kwaliteitsbeleid;
- De kwaliteit van de maatschappelijke verantwoording;
- Het financiële verslaggevingsproces;
- De naleving van toepasselijke wet- en regelgeving.

De Raad van Commissarissen is zodanig samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar en de bestuurder(s) onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.

Elk lid van de Raad van Commissarissen dient in staat te zijn om de hoofdlijnen van het totale beleid te beoordelen. Elk lid van de Raad van Commissarissen beschikt over de specifieke deskundigheid die noodzakelijk is voor de vervulling van zijn of haar rol of taak in de raad binnen het kader van de profielschets van de raad. De Raad van Commissarissen dient zodanig te zijn samengesteld dat een individuele commissaris zijn of haar taak naar behoren kan vervullen.

Voor het optimaal functioneren van de Raad van Commissarissen is het in algemene zin gewenst dat de volgende kennis/ervaringsgebieden door leden van de Raad van Commissarissen in de raad vertegenwoordigd worden:

- Financieel/economisch;
- Fiscaal;
- ICT/automatisering/informatisering;
- Technisch (bouwkundig);
- Volkshuisvestelijk;
- Juridisch;
- Sociaal/maatschappelijk;
- Vastgoed ontwikkeling inclusief projectontwikkeling;
- Personeel en organisatie (ontwikkeling);
- Worteling in het werkgebied van WSN;
- Actief werkzaam in een onderneming of organisatie.

Deze kennis-/ervaringsgebieden kunnen over meerdere leden verdeeld zijn.

- Eigenschappen, waaraan alle leden van de Raad van Commissarissen dienen te voldoen kunnen als navolgend worden gedefinieerd, de benodigde invulling wordt mede bepaald en is bovenal afhankelijk van persoonlijke inzet.
- Gezond kritisch: ten opzichte van organisatie, bestuur en Raad van Commissarissen;
- Flexibiliteit: openstaan voor veranderingen, op eigen mening terug kunnen komen;
- Aandacht voor kwaliteit: foutloos werken, zich hoge normen opleggen, breed verantwoordelijkheidsgevoel, initiatief tot verbetering;
- Probleemoplossend gedrag: begrijpen hoe problemen in elkaar steken, meerdere oplossingen kunnen bedenken, samenhang in problemen verhelderen;
- Persoonlijke inzet: uit gedrag blijkt dat de organisatie hem/haar ter harte gaat
- Integriteit: geeft blijk van gevoel voor moraal en ethiek, is betrouwbaar en een voorbeeld voor anderen.
- Communicatie en conflicthantering: mensen in hun waarde kunnen laten, open staan voor kritiek; conflicten kunnen voorkomen of oplossen,
- Analytisch- en onderscheidingsvermogen: een helder onderscheid kunnen maken tussen hoofd- en bijzaken
- Samenwerkingsbereidheid: neemt zelf contact op om te overleggen, prettig verlopende contacten, ziet samenwerking niet als tijdverlies;
- Maatschappelijk inzicht: heeft gevoel voor maatschappelijke verhoudingen en invloeden; heeft een aantoonbaar brede maatschappelijke belangstelling
- Overtuigingskracht: met gezag ten opzichte van het bestuur;
- Overzicht, in staat een helicopterview te ontwikkelen, in staat op lange termijn te denken
- Een duidelijke visie op wonen en volkshuisvesting in het huidig tijdsgewricht en op de taak van de corporatie daarbij.

Uitgaande van het bovenstaande, heeft de Raad van Commissarissen een nadere invulling gegeven aan haar rol en profielschets.

De functie van de Raad van Commissarissen

Het bestuur is belast met het besturen van de woningcorporatie, hetgeen onder meer inhoudt dat het bestuur verantwoordelijk is voor de realisatie van de doelstellingen van de woningcorporatie, de strategie, de financiering en het beleid en de daaruit voortvloeiende resultatenontwikkeling en het beleid ten aanzien van deelnemingen van de corporatie. Het bestuur richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van de woningcorporatie in het licht van haar volkshuisvestelijke en maatschappelijke doelstelling en weegt daartoe de in aanmerking komende belangen van de bij de woningcorporatie betrokkenen af.

Het bestuur legt hierover verantwoording af aan de raad van commissarissen. De Raad van Commissarissen ziet erop toe dat het bestuur bestuurt conform de missie, visie en doelstellingen van de woningcorporatie. De Raad van Commissarissen richt het toezicht op strategische onderwerpen, hoofdlijnen van beleid en belangrijke prestatie-indicatoren.

De Raad van Commissarissen kiest een proactieve opstelling en bepaalt zijn eigen agenda en prioriteiten, rekening houdend met de behoeften en mogelijkheden van het bestuur.

De Raad van Commissarissen levert door zijn niveau, kennis, ervaring, contacten en optreden daadwerkelijk meerwaarde ten opzichte van het bestuur.

De Raad van Commissarissen houdt primair toezicht, daarnaast kunnen aan dit orgaan advies en/of goedkeuringsbevoegdheden worden toegekend, zoals ten aanzien van begroting en jaarrekening, aanstellen accountant, benoeming en ontslag bestuur.

Het betekent dat de Raad van Commissarissen met name een interne toezichtfunctie heeft, die de procedurele zuiverheid van de besluitvorming van het bestuur moet beoordelen.

Binnen woningcorporaties zijn drie belangen te onderscheiden, te weten: het volkshuisvestelijk belang, het bewonersbelang en het bedrijfsbelang. De afweging tussen deze belangen wordt door het bestuur gedaan en wordt bewaakt door de Raad van Commissarissen.

Dit betekent dat de Raad van Commissarissen naast de bovengenoemde minimum bevoegdheden, tevens de begroting ter goedkeuring krijgt voorgelegd. Daarnaast zal zij vrij zijn gevraagd en ongevraagd het bestuur te adviseren.

Het is echter niet de bedoeling dat de Raad van Commissarissen op de stoel van het bestuur gaat zitten. Een en ander zal dus in oriënterende zin en op afstand plaatsvinden. Dit betekent o.a. dat bestuur en Raad van Commissarissen in principe niet gezamenlijk dienen te vergaderen en dat de Raad van Commissarissen haar eigen informatiepakket zal beheren. In de vergadering van de Raad van Commissarissen kan de Directeur Bestuurder worden uitgenodigd.

De Raad van Commissarissen WSN onderschrijft en richt zich naar de Governance Code Woningcorporaties.

Algemeen kwaliteitsprofiel van de leden van de Raad van Commissarissen

De leden beschikken over de volgende nader geformuleerde kwaliteiten:

- Helicopterview, analytisch vermogen en het kunnen onderscheiden van hoofd- en bijzaken;
- In de toezichthoudende rol kunnen oordelen over het functioneren van de corporatie op grond van de beschikbare doorgaans schriftelijke informatie;
- Inzicht in strategische afwegingsprocessen;
- Affiniteit met volkshuisvesting, welzijn en zorg en ontwikkelingen ter zake;
- Het kunnen samenwerken in een team gegeven de eigen toegevoegde waarde;
- Binding met de regionale samenleving in het algemeen en de volkshuisvesting in het bijzonder;
- Het kunnen samenwerken in een team gegeven de eigen toegevoegde waarde.

Daarnaast zullen de leden binding moeten voelen met de regionale samenleving in het algemeen en de volkshuisvesting in het bijzonder.

Vanuit hun dagelijkse werkzaamheden noch anderszins mag van belangenverstrengeling sprake zijn.

Benoeming en remuneratie

Commissarissen worden vanaf 1 juli 2015 voor hun benoeming getoetst op geschiktheid en betrouwbaarheid. Een verklaring omtrent het gedrag en drie referenties moeten voor deze toets aangeleverd worden.

Na ontvangst van een positieve zienswijze van de Minister vindt de benoeming plaats. Benoeming is voor een periode van vier jaar met een mogelijkheid tot verlenging van vier jaar. De vergoeding is gebaseerd op de Wet Normering Topinkomens.

Profiel schetsen afzonderlijke functies

Van ieder lid van de Raad van Commissarissen wordt verwacht dat hij of zij de ontwikkelingen ten aanzien van zijn of haar aandachtsgebied volgt, deze weet te vertalen naar de volkshuisvesting en naar WSN in het bijzonder. Hij /zij zal op haar specifieke aandachtsgebied extra tijd besteden en relevante kennis actualiseren, netwerk en contacten onderhouden.

Wat betreft de deskundigheid gaat het erom, dat de Raad van Commissarissen tot beoordeling kan komen van het beleid dat door het bestuur is ontwikkeld, ontwikkelingen kan initiëren en de uitvoering daarvan kan beoordelen. Voorstelbaar is dat bepaalde aandachtsgebieden gecombineerd voorkomen in een persoon. Dit betekent dan ook, dat bij de samenstelling van de Raad van Commissarissen vooral gekeken wordt of de totale groep op bovengenoemde aandachtsgebieden voldoende in huis heeft. Van elke commissaris mag verwacht worden dat hij/zij op vraagstukken waarbij specifieke expertise is gewenst, de bestuurder daarbij met raad bijstaat.

Voorts is iedere commissaris verantwoordelijk voor een transparant besluitvormingsproces.

Kwaliteitsprofiel voorzitter en vice-voorzitter

De voorzitter van de Raad van Commissarissen bereidt de agenda van de vergadering voor en leidt de vergaderingen van de raad, ziet toe op het goed functioneren van de raad, de individuele leden en eventuele commissies. De voorzitter draagt zorg voor een adequate informatievoorziening aan de leden van de raad, zorgt ervoor dat voldoende tijd bestaat voor de besluitvorming, draagt zorg voor een adequate introductie, is namens de Raad van Commissarissen het voornaamste aanspreekpunt voor het bestuur en initieert de evaluatie van het functioneren van de Raad van Commissarissen en van het functioneren van het bestuur. WSN draagt zorg voor een adequate ondersteuning van de voorzitter van de Raad van Commissarissen (informatie, agendering, evaluatie, introductie nieuwe leden, etc.).

De voorzitter beschikt over de volgende kwaliteiten:

- Heeft uitstekende sociale en communicatieve vaardigheden;
- Heeft kennis van bestuurlijke besluitvormingsprocessen, heeft bestuurlijke ervaring;
- Heeft oog voor de managementtaken van de directie;
- Heeft onderhandelingsvaardigheden;
- Kan omgaan met belangentegenstellingen;
- Is motiverend en spreekvaardig;
- Is in beginsel permanent aanspreekbaar voor de andere commissarissen en de directeur/bestuurder en fungeert daarbij ook als eerste aanspreekpunt;
- Heeft ervaring met en gevoel voor publiciteitszaken.
- Is bij voorkeur bekend met politieke en maatschappelijke verhoudingen in de regio.

Van de voorzitter wordt gevraagd, dat deze overdag bereikbaar is. Naast de tijdsbesteding voor de reguliere vergaderingen zal de voorzitter extra tijd besteden aan het onderhouden van de noodzakelijke contacten. Daarnaast is de voorzitter ingevoerd in het voornaamste werkgebied van WSN. De vice-voorzitter vervangt de voorzitter bij diens afwezigheid.

Profiel schets specifiek voor de huurderscommissaris

- Heeft de belangen van de huurders (vooral in de sociale huur- en zorgwoningen) voor ogen en kiest ervoor een open relatie met de huurdersvertegenwoordiging te onderhouden;
- Heeft interesse in de verschillende doelgroepen van WSN;
- Is in staat te beoordelen of de positie van huurders voldoende is geborgd;
- Heeft kennis van de maatschappelijke ontwikkelingen in het publieke domein en kennis van de ontwikkelingen binnen wonen/welzijn/zorg.

Kwaliteitsprofiel volkshuisvestelijk / sociaal maatschappelijk

Het sociaal maatschappelijk profiel is meer dan gemiddeld gericht op de lokale gemeenschappen in het werkgebied van WSN. Tot het aandachtsgebied behoort de relatie met bewoners en woningzoekenden, met bewonersvertegenwoordigingen en bijvoorbeeld zorginstellingen/

zorgverleners. Het onderhouden van de relaties is primair een taak van de werkorganisatie. Van de commissaris met deze achtergrond wordt verwacht dat deze netwerkcontacten heeft met bewoners en woningzoekenden, met bewonersvertegenwoordigingen en bijvoorbeeld zorginstellingen/zorgverleners. De commissaris woont bij voorkeur in het werkgebied van de woningcorporatie. Van deze persoon wordt verwacht dat hij/zij:

- Kennis en inzicht heeft in sociale processen;
- Over communicatieve en sociale vaardigheden beschikt;
- Beschikt over onderhandelingsvaardigheden en overtuigingskracht;
- Beschikt over een aantoonbare brede maatschappelijke belangstelling;
- Op de hoogte is van de voor de woningcorporatie relevante kaders en ontwikkelingen (BTIV, Ministerie, lokale en regionale bewegingen, prijsbeleid en woonruimteverdeling).

Kwaliteitsprofiel bedrijfseconomisch, fiscaal en informatisering

- Van de commissaris met het bedrijfseconomische aandachtsgebied wordt gevraagd dat deze kennis en inzicht heeft in vraagstukken betreffende de fiscale en financiële bedrijfsvoering en continuïteit van de onderneming WSN;
- Heeft aantoonbare kennis van en inzicht in financieel-economische, fiscale en informatisering vraagstukken; heeft aantoonbare kennis en ervaring met het nemen van investeringsbeslissingen en het overzien van de consequenties en risico's voor de organisatie;
- Heeft kennis en ervaring met treasury en het vormgeven en bewaken van het treasurybeleid.

Kwaliteitsprofiel juridisch, procedureel

De commissaris met het kwaliteitsprofiel juridisch, procedureel richt zich onder andere op de juridisch procedurele context waarbinnen WSN werkt. De specifieke kwaliteit die wordt gevraagd betreft:

- Inzicht in het rechtspersonenrecht, verbintenissenrecht/contractenrecht, bouwrecht, arbeidsrecht, bestuursrecht en huurrecht;
- Inzicht in juridisch/fiscale consequenties van besluiten;
- Gevoel voor verhoudingen tussen partijen.

Kwaliteitsprofiel volkshuisvesting, maatschappelijk vastgoed en woningmarkt-/ projectontwikkeling

De commissaris met expertise op het terrein van marketing, maatschappelijk vastgoed en woningmarkt- /projectontwikkeling is gericht op de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen in de woningmarkt, zowel wat betreft de vraagzijde (doelgroepen van volkshuisvestingsbeleid) als wat betreft de aanbodzijde (nieuwbouw en vernieuwbouw). De specifieke kwaliteiten die worden gevraagd betreffen:

- Kennis van markten en visie op wonen;
- Kennis en ervaring in de (volkshuisvestelijke) vastgoedmarkt en (volkshuisvestelijke) projectontwikkeling;
- Begrip van en inzicht in vastgoedcalculatie.

Kwaliteitsprofiel personeel, organisatie en organisatieontwikkeling

De commissaris met het kwaliteitsprofiel personeel, organisatie en organisatieontwikkeling zal zich met name richten op vraagstukken van bedrijfsorganisatie, vraagstukken van personele aard en personele ontwikkeling. Van dit lid wordt gevraagd dat deze:

- Kennis en inzicht heeft in vraagstukken betreffende arbeidsomstandigheden, arbeidsvoorwaarden, medezeggenschap en personeelsbeleid;
- Een voorbereidende rol heeft met betrekking tot remuneratie bestuur;
- Kennis en inzicht heeft in de werking van organisaties en cultuuraspecten van organisaties;
- Beschikt over een aantoonbare brede maatschappelijke belangstelling.

Kwaliteitsprofiel communicatie, marketing en PR

De commissaris met het kwaliteitsprofiel communicatie, marketing en pr zal zich met name richten op vraagstukken van strategische communicatie, marketingontwikkeling in de woningcorporatiesector. De specifieke kwaliteiten die worden gevraagd betreffen:

- Kennis van en ervaring met communicatie, innovatie-en marketingstrategieën en pr en de ontwikkelingen daarin op het gebied van wonen in Nederland;
- Inzicht in het belang van communicatie, marketing en pr voor de huidige wijze van functioneren van een woningstichting, WSN in het bijzonder;
- Begrip voor de positie van huurders en externe relaties van WSN;
- Inzicht in de ontwikkelingen op het gebied van belangenbehartiging en maatschappelijke verankering.

Nadere informatie geschiktheid- en betrouwbaarheidstoets

Met de nieuwe Woningwet gelden strengere regels voor de benoeming van commissarissen van woningcorporaties. Vanaf 1 juli 2015 worden commissarissen getoetst op geschiktheid en betrouwbaarheid bij hun benoeming.

De toets heeft in elk geval betrekking op:

- Geschiktheid: opleiding, kennis, (werk)ervaring, competenties.
Bij herbenoeming mag de geschiktheidstoets minder uitgebreid zijn.
- Betrouwbaarheid: handelen (of nalaten) in het verleden, eventueel voorgenomen handelen bij de woningcorporatie en antecedenten (strafrechtelijk, financieel, etc.).
- De aard, zwaarte en omvang van de beoogde functie en de werkzaamheden van de woningcorporatie.

Bij de werving en selectie houdt de selectiecommissie rekening met de regels voor benoeming en de vereiste competenties.

Regels voor benoeming

In de nieuwe Woningwet staat welke (neven)functies niet te combineren zijn met een commissarisfunctie bij een woningcorporatie.

De commissarissen moeten onafhankelijk en kritisch kunnen opereren en mogen geen persoonlijk belang hebben in de woningcorporatie. Wel kan een commissaris huurder van een woning van de corporatie in kwestie zijn. Het commissariaat is onverenigbaar met:

- lidmaatschap van het bestuur van een woningcorporatie
- een functie bij een maatschappelijke organisatie, indien een bestuurder van de desbetreffende woningcorporatie tevens bestuurder is bij deze maatschappelijke organisatie
- een eerder lidmaatschap van het bestuur van de woningcorporatie in kwestie
- een eerder lidmaatschap van het bestuur of raad van toezicht van een woningcorporatie die ten tijde van dat lidmaatschap een aanwijzing heeft gekregen wegens ondeugdelijke bedrijfsvoering, of die onderworpen is geweest aan een van de andere bij de wet benoemde toezichtsmaatregelen, zoals onder meer omschreven in artikel 30, lid 6c van de Woningwet
- lidmaatschap van een toezichthoudend orgaan (raad van toezicht of raad van commissarissen) waarvan een andere commissaris van de raad van toezicht óók lid is
- lidmaatschap van een college van burgemeester & wethouders, college van Gedeputeerde Staten of dagelijks bestuur van een waterschap van een gebied waarbinnen de woningcorporatie werkt, of een organisatie die de belangen van gemeenten, provincies of waterschappen behartigt
- een functie bij de overheid (Rijk, provincie, gemeente, waterschap) indien hierdoor betrokkenheid kan ontstaan bij het beleid van de woningcorporatie of bij de uitvoering van het volkshuisvestingsbeleid van de overheid
- als een kandidaat eerder een bestuurs- of toezichtfunctie had bij een maatschappelijke organisatie, moet hij of zij verklaren dat deze organisatie nooit een aanwijzing of maatregel heeft gekregen door (nalatig) handelen van de betreffende kandidaat. De kandidaat moet tevens verklaren dat hij of zij nooit is veroordeeld voor een financieel-economisch misdrijf.

Competenties

Binnen de geschiktheidstoets wordt ook gekeken naar de competenties die een commissaris heeft. In de AMvB bij de wet is opgenomen welke competenties een bestuurder of commissaris moet hebben:

- authenticiteit: consistent en open
- bestuurlijk inzicht: realiteitszin, gezond verstand en bewustzijn van complexiteit woningcorporaties
- helikopterview
- integriteit en moreel besef: moreel, ethisch en aanspreekbaar
- maatschappelijke verantwoordelijkheid: besef van specifieke (maatschappelijke) rol woningcorporaties
- onafhankelijke oordeelsvorming: lastige vragen durven stellen
- teamspeler
- visie: realistisch, toekomstgericht en risicobewust
- voorzittersvaardigheid: indien van toepassing
- zelfreflectie.